

V zákonné lhůtě dle §u 285 tr. ř. nebyly podány vývody zmáteční stížností a byla proto zmáteční stížnost právem zavržena dle §u 1 čís. 2 zákona ze dne 31. prosince 1877, čís. 3 ř. z. z roku 1878.

Současně se stížností do onoho usnesení nalézacího soudu domáhá se stěžovatel navrácení v předešlý stav pro uplynutí lhůty k podání vývodů zmáteční stížností, kteréžto žádosti oprávnění nelze upřít. Nalézací soud, ač v době ohlášení opravných prostředků a zřízení obhájce chudých pro provedení zmáteční stížnosti (dne 9. listopadu 1922), musil věděti, že obžalovaný opis rozsudku má již v rukou, nezařídil ničeho, co by sloužilo k urychlenému vyřízení, zejména nenaznačil, že věc jest velmi nutná; opomenutí to mělo v zápětí, že ustanovený obhájce chudých obdržel usnesení advokátní komory teprve dne 17. listopadu 1922, z něhož ani poznati nemohl, že jde o rozsudek, v nepřítomnosti stěžovatele vyneseny. Nestalo se tedy jeho vinou (§ 364 tr. ř.), že lhůta k podání vývodů takřka vypršela, když byl zřízen obhájcem chudých, a omyl jeho jest tím omluvitelnějším, ježto mu byl ještě doručen opis rozsudku, což, jak již uvedeno, zákonným předpisům vůbec neodpovídalo. Okolnost, že jde o provedení zmáteční stížnosti, a nikoli o její ohlášení (§ 364 tr. ř.), není povolení navrácení v předešlý stav na újmu, protože dle správného výkladu zákona mimořádný tento opravný prostředek se vztahuje také na provedení opozděného opravného prostředku, pakli jeho opověď, jako v tomto případě, nebyla dle zákona úplnou. Odůvodněné žádosti o navrácení v předešlý stav bylo proto vyhověti a dle §u 364 odstavec druhý tr. ř. ve věci samé rozhodnouti.

Čís. 1150.

Pro trestné činy, spáchané vojínem v mezidobí od rozpuštění býv. rakousko-uherské armády až do presentace v armádě československé, jsou příslušny občanské trestní soudy.

(Rozh. ze dne 6. března 1923, N I 20/23.)

Nejvyšší vojenský soud sdělil Nejvyššímu soudu jako soudu zrušovacímu, že zamýšlí rozhodnouti spor o příslušnost, který vznikl v trestní věci proti Janu C-ovi mezi vojenským prokurátorem v Josefově a státním zastupitelstvím v Hradci Králové, takto: »Pro trestné činy, které Jan C. spáchal po státním převratu, avšak před presentací v čs. armádě, jsou příslušny občanské trestní soudy.« Důvody: Jan C., narozený dne 3. září 1883 v H., tamtéž příslušný, tříděn a odveden v roce 1915, byl jako domobranecký střelec střeleckého pluku čís. 30 odsouzen rozsudkem zeměbraneckého divisiho soudu v Josefově ze dne 10. července 1918 pro zločin sběhnutí, zločin krádeže a přestupek dle §u 36 zbrojního patentu do žaláře na jeden rok. Dříve než rozsudek byl opatřen vykonávací doložkou, což se stalo dne 19. července 1918, uprchl C. z vojenské věznice v Josefově dne 17. července 1918; byl dopaden 26. srpna 1918 a dopraven do vojenské věznice v Josefově, avšak 26. září 1918 uprchl zase z vojenské věznice, načež byl 29. listopadu 1918 znovu zatčen a dopraven do zmíněné vojenské věznice. V obou

případech byl divisním soudem v Josefově stihán zatykačem. Na C-a došlo několik trestních oznámení pro podezření z krádeží, spáchaných 1. na manželích P-ových dne 25. července 1918, 2. na Josefu K-ovi, dne 16. srpna 1918, 3. na Františce P-ové dne 23. srpna 1918, 4. na Františku R-ovi dne 30. října 1918, 5. na Antonínu a Cecilii Š-ových dne 7. listopadu 1918. Pro tyto trestné činy bylo proti C-ovi postupně nařízeno soudní vyhledávací řízení u zeměbranceckého divisního soudu, pokud se týče u čs. divisního soudu v Josefově. Dne 21. prosince 1918 byl C. na rozkaz vojenského prokurátora propuštěn z trestní vazby a předán k střeleckému pluku čís. 30. Kterak s ním bylo naloženo u tohoto pluku, není ze spisů patrno. Pravděpodobně byl C. presentován k činné vojenské službě, poněvadž se v trestním oznámení náhradního praporu pěš. pl. čís. 30 pro krádež erárního pláště uvádí, že byl 25. května 1920 demobilisován. Předkládaje pro tuto krádež obžalobní spis, oznámil vojenský prokurátor dne 18. dubna 1922 divisnímu soudu, že neuznává svou příslušnost ohledně krádeží svrchu pod 1—5 uvedených, poněvadž všechny tyto krádeže spáchal obviněný jako sběh býv. rak. uh. armády, jeho vojenský poměr v této armádě však že byl státním převratem zrušen, kdežto k založení příslušnosti čs. vojenských justičních úřadů že by bylo třeba nové presentace; tato však že nastala teprve po propuštění obviněného z vazby, když byl předán k pěš. pl. čís. 30 dne 21. prosince 1918. K tomu se dovolával vojenský prokurátor rozhodnutí nejvyššího soudu, uveřejněného ve sbírce rozhodnutí pod čís. 123 a žádal, aby spisy byly odstoupeny státnímu zastupitelství v Hradci Králové, poněvadž k obviněnému v době, kdy ony krádeže spáchal, jest přihlížeti jako k osobě občanské. Státní zástupce v Hradci Králové vrátil 20. května 1922 spisy divisnímu soudu s oznámením, že neuznává příslušnosti občanských soudů. Odůvodnil to tím, že C. spáchal trestné činy jako voják, že bylo proti němu trestní řízení příslušným vojenským zástupcem postupně zavedeno, že obviněný demobilisován nebyl, naopak, že ihned byl zařazen k čs. pěš. pl. čís. 30, že tedy vojenského poměru nepřerušil. I kdyby bylo pravdou, uvádí státní zástupce dále, »že vojenská příslušnost byla převratem přerušena, nelze ji pokládati za zrušenu pro činy, jež C. spáchal před převratem a pro něž byl divisním soudem stihán. Ježto se to stalo v případech krádeží na manželích P-ových, na Františce P-ové a na Josefu K-ovi, zůstala v těchto případech vojenská příslušnost v platnosti a nemohla býti ani převratem zrušena«. Vojenský prokurátor uznal na to ohledně těchto tří krádeží, spáchaných před státním převratem, svou příslušnost na základě §u 16 v. tr. ř. a článku 2 zákona ze dne 28. října 1918 čís. 11 sb. z. a n., vzhledem k tomu, že trestní řízení bylo proti obviněnému ještě před státním převratem nařízeno, podal pro krádež na manželích P-ových obžalobu na obviněného a ohledně krádeží na Františce P-ové a Josefu K-ovi upustil od dalšího stihání po rozumu §u 239:3, pokud se týče 1 v. tr. ř. Pro krádež na manželích P-ových byl pak C. rozsudkem divisního soudu v Josefově ze dne 22. listopadu 1922 se zřetelem na ustanovení §u 311 v. tr. ř. odsouzen k žaláři jednoho měsíce. Pokud se týče krádeží spáchaných po státním převratu, setrval vojenský prokurátor na své nepřislušnosti. V odůvodnění poukazuje opět na to, že státním převratem zanikla rak. uh. armáda a tím

také dosavadní vojenský poměr obviněného k této armádě, kdežto ku založení vojenské trestní soudní pravomoci v čs. armádě že bylo třeba presentace nebo zařazení obviněného do čs. armády, k té však že došlo teprve po spáchání trestných činů, pročež jest v mezidobí od státního převratu do presentace obviněného považovati ho za osobu občanskou. Státní zastupitelství v Hradci Králové setrvalo i po sdělení změněného stanoviska vojenského prokurátora na svém názoru, že není příslušno ani ohledně trestných činů, spáchaných obviněným po státním převratu před jeho presentací v čs. armádě, podotýkajíc, že proti obviněnému bylo trestní řízení dne 2. srpna 1918, tedy před ukončením vojenského poměru obviněného, zahájeno, že obviněný, který sběhl, demobilisován nebyl, nýbrž po svém dopadení byl zařazen k pěš. pl. čís. 30, takže jest dána vojenská trestní soudní pravomoc pro všechny trestné činy, obviněným spáchané; právní souvislost že jest i pro tyto dána a že nezanikla státním převratem vzhledem k §u 16 v. tr. ř. a čl. 2 zákona ze dne 28. října 1918, čís. 11 sb. z. a n. Nejvyšší vojenský soud nesdílí tento názor státního zastupitelství. Nemůže býti o tom sporu, že obviněný jako příslušník býv. rak. uh. armády podléhal na základě bodu 3, pokud se týče jako sběh na základě bodu 8, § 11 v. tr. ř., pravomoci vojenských soudů vojska rak. uherského. Říše rak. uh. a s ní i její vojsko přestalo však dnem 28. října 1918 existovati. Rozpuštěním rak. uh. armády byl však také vojenský poměr, v němž se obviněný nalézal a to i, pokud šlo o stav sběhnutí, ukončen a tím přestala pro něj vojenská soudní trestní pravomoc bývalých rak. uh. justičních úřadů, kdežto pravomoc čs. vojenských justičních úřadů byla pro něj pro budoucnost založena teprve jeho presentací a zařazením do čs. armády. K této došlo však teprve po tom, když byl obviněný 21. prosince 1918 z trestní vazby z vojenské věznice v Josefově propuštěn a odeslán ku střel. pluku čís. 30. Okolnost, že obviněný byl divisním soudem v Josefově stíhán zatykačem a po dopadení (29. listopadu 1918) byl dopraven do vojenské věznice v Josefově, nemůže akt presentace nikterak nahraditi. Také ta okolnost, že obviněný, patře k ročníku 1883, byl vojenskou službou povinen a měl se na základě výnosu M. N. O. k pres. čís. 1695 doplň. ze dne 3. listopadu 1918 přihlásiti, není pro příslušnost čs. vojenských justičních úřadů ohledně trestných činů spáchaných po 28. říjnu 1918 rozhodnou, neboť povinnost k vojenské službě sama o sobě nemá pro příslušnost žádného významu a zmíněný výnos M. N. O. cílil v podstatě jen k uspořádání evidence vojenskou službou povinných osob, které teprve nastoupením vojenské služby vojenské soudní pravomoci podřízeny býti mohly. Za těchto okolností nelze však také tvrditi, že ohledně trestných činů, spáchaných obviněným po státním převratu, byla zachována právní souvislost po rozumu §u 16:1 voj. tr. ř., zavedl-li vojenský prokurátor v Josefově proti obviněnému pro ony trestné činy dne 30. listopadu, pokud se týče dne 21. prosince 1918 soudní vyhledávací řízení, nebyl k tomu příslušný.

Po rozumu §u 39 v. tr. ř., ve znění dle čl. VIII. zákona ze dne 19. prosince 1918, čís. 89 sb. z. a n., žádal nejvyšší vojenský soud o sdělení názoru.

Nejvyšší soud sdělil, že sdílí názor nejvyššího vojenského soudu, by v záporném sporu o příslušnost mezi státním zastupitelstvím v Hradci Králové a vojenským prokurátorem v Josefově v trestní věci proti Janu C-ovi pro trestné činy, které spáchal po státním převratu (po 28. říjnu 1918), avšak před svou presentací v čsl. armádě (do 21. prosince 1918), zejména pro krádež na Františku R-ovi a na manželích Antonínu a Cecilii Š-ových uznáno bylo, že jsou příslušny občanské trestní úřady (soudy), neboť při řešení sporné otázky rozhodnými jsou jediné okolnosti, že následkem převratu, pokud se týče rozpuštěním bývalé rak. uh. armády a ukončením vojenského poměru, v němž se obviněný i jako sběh nalézal, zanikla též vojenská trestní pravomoc bývalých rak. uh. vojenských soudů, které obviněný do té doby podléhal, a tím samým již nastala příslušnost občanských trestních čsl. soudů, kteráž teprve presentací a zařazením obviněného do čsl. armády pomínila a vojenskou trestní pravomocí čsl. vojenských soudů byla nahrazena. Za tohoto stavu věci nemohou šetření absolutně nepříslušného vojenského prokurátora, která se zřetelem na dobu spáchaných trestných činů teprve v době, kdy obviněný již občanské trestní pravomoci podléhal, zahájena býti mohla, příslušnost vojenských trestních úřadů založiti a o zachování právní souvislosti po rozumu odstavce prvního Šu 16 v. tr. ř. nelze mluvit.

Čís. 1151.

Křivého svědectví (§ 199 písm. a) tr. zák.) nedopouští se ten, proti němuž v době jeho svědeckého výslechu bylo závažné podezření, že sám spáchal trestný čin, o němž svědčil.

(Rozh. ze dne 9. března 1923, Kr I 1362/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného Adolfa S-a do rozsudku krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 15. listopadu 1922, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry dle Šu 181 tr. zák., zločinem podvodu dle §§ 197, 199 a) tr. zák. a §§ 9, 5, 197, 199 a) tr. zák. a přestupkem dle Šu 320 f) tr. zák., pokud napadla odsuzující výrok pro dokonáný zločin dle Šu 199 písm. a) tr. zák., zrušil napadený rozsudek v tomto směru a obžalovaného sprostil z obžaloby pro tento čin trestný.

Důvody:

Odůvodněna jest zmateční stížnost, pokud, dovolávajíc se důvodů zmatečnosti dle č. 9 a) Šu 281 tr. ř., napadá rozsudek ve výroku, odsuzujícím obžalovaného pro zločin podvodu křivým svědectvím před okresním soudem v K. Právem uvádí stížnost, že obžalovaný, který vyslýchán byl dne 19. května 1922 u okresního soudu v K. v trestní věci proti neznámým pachatelům pro zločin zpronevěry nepřisezně jako svědek, při čemž údaje jeho byly objektivně nesprávné, měl býti vlastně slyšen jako obviněný a měl býti upozorněn, že může odepřítí výpověď